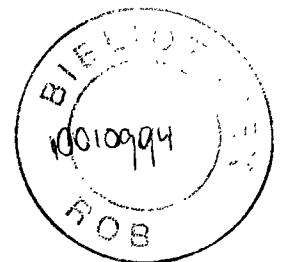

RAAP-NOTITIE 613

Achlum-Bedrijventerrein De Jister

Gemeente Franekeradeel

Een inventariserend archeologisch onderzoek

Colofon

Opdrachtgever: J. Oosterhaven

Titel: Achlum-Bedrijventerrein De Jister, gemeente Franekeradeel; een inventariserend archeologisch onderzoek

Status: eindversie

Datum: maart 2004

Auteur: *drs. T.A. van den Bergh*

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2003\FRAC\NO613-FRAC.qxd

Projectcode: FRAC

Projectleider: drs. T.A. van den Bergh

Projectmedewerker: drs. A.M. Bakker

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

Autorisatie: drs. T.J. ten Anscher

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2004

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: J. Oosterhaven
- *aanleiding onderzoek*: nieuw bedrijventerrein
- *datum uitvoering veldwerk*: 04-03-2004

Locatiegegevens

- *plangebied*: het plangebied ligt te Achlum aan De Jister ten zuiden van het Achlumer bos
- *toponiem*: geen
- *plaats*: Achlum
- *gemeente*: Franekeradeel
- *provincie*: Fryslân
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 10E
- *plangebied in gebruik als*: grasland
- *oppervlakte plan-/onderzoeksgebied*: 1,1 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 161.025/573550

Onderzoeksvragen

Wat is de mate van verstoring van de bodemopbouw in het plangebied en zijn daarin aanwijzingen aanwezig voor grotere archeologische nederzettingsterreinen?

Het inventariserend archeologisch onderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001).

Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting*: volgens de FAMKE (Provincie Fryslân, 2002) geldt een hoge archeologische verwachting voor de periode Midden Bronstijd t/m Vroege Middeleeuwen.
- *ARCHIS-waarnemingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*
 - in plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m):
 - CMA-nr 10E-003 (Monumentnummer 7904): terp (restant, Midden IJzertijd-Vroege Middeleeuwen) en kloosterterrein (Late Middeleeuwen); te beschermen monument; coördinaten: 161.340/573.430
 - waarnemingsnr 39563: 1 Romeins brons voorwerp, 1 laat-middeleeuwse gouden munt, fragmenten Terra sigillata (Romeins aardewerk), fragmenten gedraaid aardewerk (Vroege Middeleeuwen B-Vroege Middeleeuwen C), 1 bronzen haarpen (Vroege Middeleeuwen B-Vroege Middeleeuwen C), 1 metalen munt Romeinse tijd-Vroege Middeleeuwen C); coördinaten: 161.400/573.500
 - waarnemingsnummer 39576: een onbekend voorwerp; coördinaten: 161.390/573.480

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart*: knippige poldervaaggrond (kalkarm): klei, profielverloop 3 met grondwatertrap V (Stiboka 1974; code gMn83C-V)

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: min of meer regelmatige verdeling over plangebied
- *gebruikt boormateriaal*: gutsboor 3 cm
- *totaal aantal boringen*: 8
- *minimaal geboorde diepte*: 1,5 m -Mv
- *maximaal geboorde diepte*: 3,5 m -Mv
- *boorbeschrijvingen*: onder andere conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989):
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: meetlinten

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch)*: De laagopeenvolging van boven naar onder is als volgt: onder een stevige, sterk siltige, humeuze kleilaag met een dikte van 0,2-0,5 m (bouwvoor) ligt een licht(bruin)grijze, stevige zavel met een dikte

van 0,25-1,0 m. Hieronder ligt een een matig slap pakket met afwisselend licht(blauw)grijze klei- en zandlagen (kwelderafzettingen), waarvan de top zich bevindt op 0,7-1,5 m -Mv.

- *Archeologische indicatoren in boringen:* in de boringen 2, 3 en 6 zijn in de bouwvoor kleine hoeveelheden puin en wat houtskool aangetroffen. Deze zijn niet beschouwd als aanwijzingen voor archeologische waarden in het plangebied.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Tijdens het inventariserend archeologisch onderzoek zijn in het plangebied onder de bouwvoor geen aanwijzingen voor archeologische nederzettingsterreinen aangetroffen. Het houtskool en de fragmentjes puin in de bouwvoor zijn niet als aanwijzingen voor archeologische waarden beschouwd.

Aanbevelingen

Voor het plangebied worden geen aanbevelingen voor vervolgonderzoek gedaan. De geplande werkzaamheden kunnen ten aanzien van de archeologische waarden zonder beperkingen worden uitgevoerd.

- *contactpersoon overheid:* dr. G.J. de Langen (provinciaal archeoloog Fryslân)
- *contactpersoon RAAP:* drs. T.A. van den Bergh (projectleider)

Literatuur

Brinkkemper, O., e.a. (redactie), 1998. *Handboek ROB-specificaties.*

Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104,*

Classificatie van onverharde grondmonsters. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Provincie Fryslân, 2002. *Cultuurhistorische Kaart Fryslân. Digitale informatie over cultuurhistorie: aardkunde, archeologie (FAMKE), historische geografie, bouwhistorie.* Cd-rom, versie 1.0. Provincie Fryslân, Leeuwarden.

Stiboka, 1974. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1: 50.000. Toelichting bij de kaartbladen 10 West Sneek en 10 Oost Sneek.* Stichting voor bodemkartering Wageningen.

Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. Eindrapport van de Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie.* Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.

Wolters-Noordhoff Atlasproducties, 1991. *Grote Provincie Atlas Friesland, schaal 1:25.000.* Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

Overzicht van figuren en tabellen

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Periode	Datering
Nieuwe tijd	1500 - heden
Late Middeleeuwen	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd	12 voor - 450 na Chr.
IJzertijd	800 - 12 voor Chr.
Bronstijd	2000 - 800 voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300 - 2000 voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800 - 4900 voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000 - 8800 voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

**Plangebied Achlum-Bedrijventerrein De Jister
Gemeente Franekeradeel**

Boorpuntenkaart

legenda

- boring
- 2 boornummer
- grens plangebied

Figuur 1. Boorpuntenkaart